

Het Poppenpaleis

Het Poppenpaleis

Cobi Oosterling

Schrijver: Cobi Oosterling
Coverontwerp: Delijaan Vormgeving
Foto cover: Hugouw Bal
ISBN:9789465202822
© Cobi Oosterling

Proloog

‘Morgenochtend negen uur op kantoor.

Meer stond er niet in de app die hij die avond om half tien had gestuurd. Ze lag net op bed te kijken naar de serie *Luther*, een Britse psychologische politierserie. Ontzettend spannend, en ontzettend bloederig, soms te erg om ontspannen in slaap te vallen.

Uiteindelijk hield het appje haar meer wakker dan *Luther*. Ze hoorde het tikken van de wekker naast haar bed, waarop ze minstens een keer per uur keek om te weten hoe laat het was geworden. Steeds weer draaide ze om, gooide ze het dekbed van zich af, kreeg ze het koud en trok ze het weer terug, totdat ze in een onrustige slaap viel.

Er viel iets om; Jana schrok wakker, het leek alsof er iets op het dak van haar huis viel. Ze was niet echt bang, nooit geweest, maar haar hart klopte in haar keel.

Ze knipte het lampje boven het bed aan, keek de slaapkamer rond, zag niets onbekends, sloeg het dekbed terug en rilde. De maan stuurde de stralen van de zon samen met de vrieskou door het slaapkamerraam naar binnen. Haar velletje was intens koud geworden.

Hoofdstuk 1

Het was een koele zomerochtend. Op haar fiets racete ze door Bekendaal, af en toe ingehaald door iemand met een scooter of zo'n snelle elektrische fiets.

Gaarmond was een wat groter dorp dat de laatste jaren steeds meer werd opgeslokt door Blekendaal. Mensen die in Gaarmond in een kleine woning huisden en wat meer inkomen kregen, verhuisden naar een groter pand, Bekendaal. Er was een villawijk ontstaan met grote huizen met daaromheen enorme tuinen. Iedereen liet een zwembad aanleggen in de tuin, zodat het watergebruik van het voormalige dorp een enorme hoogte bereikte.

De vrouwen uit het 'oude' dorp waren heel blij met alle nieuwe inwoners in grote huizen; hun baan heette voortaan 'interieurverzorgster' in plaats van werkster. Voor de mannen was meer geld te verdienen. Vele tuinen betekenden veel gras om te maaien. Alle tuinen waren omheind met hagen die minstens twee keer per jaar geknipt moesten worden. Van de contante salarissen werd geen belasting betaald, maar die werden opgespaard om minstens een maal per jaar een weelderige all-in-one vakantie te betalen. Iedereen blij.

Enkele weken geleden was Jana bij het Arbeidsbureau geweest voor werk. Ze zat al een tijdje zonder, in feite inmiddels te lang, haar geld raakte op. Buiten op de vacaturelijsten zag ze de functie staan 'Magazijnchef', vierentwintig uur per week. Ze mocht direct op gesprek, vertelde de mevrouw die openstaande functies aan de man of vrouw diende te brengen.

Een beetje in paniek fietste ze terug, omdat ze haar t-shirt in een sopje in de wastafel wilde uitspoelen, alle geurtjes van de afgelopen dagen eruit. Ze had maar een paar T-shirts en één spijkerbroek. Gelukkig had haar broek al een opfrisbeurt gehad; toen ze hem vanmorgen aantrok, voelde hij nog een beetje vochtig, maar dat was in de loop van de dag opgedroogd. Samen met die kleren en een paar slippers had ze gelukkig haar spijkerjack meegenomen uit het huis van Govert. Niet echt iets om ontzettend trots op te zijn.

‘Zorg dat je niet te laat komt’ sprak ze zichzelf in gedachten toe. ‘Een tandje harder op de trappers, laat zien dat je je afspraken nakomt.’

De kerktoren verderop sloeg drie keer, kwart voor dus. De vrouw van de kapsalon veegde haar straatje schoon en maakte onderwijl een praatje met een man met een hondje. Jana probeerde haar gedachten in bedwang te houden en zich te concentreren op het komende gesprek. Dat is best moeilijk als je zo hard moet trappen. Achter zich hoorde ze de sirene van een ambulance. Jakkas, ze wilde niet opgehouden worden door een ongeluk, maar net voordat hij bij haar langszij zou komen, sloeg de auto rechtsaf. Pfft... gelukkig.... opgelost.

Buiten adem en warm van het fietsen stapte ze af bij het adres waar ze hadden afgesproken. Er zat een grote vent met een zwarte bos haar en schouders als een bodybuilder op een van de twee oude stoelen bij de deur van wat waarschijnlijk zijn kantoor was. Oost-Europees, dacht Jana, welk land precies wist ze niet. Hij had net als zij een spijkerbroek aan, weliswaar zonder gaten, maar groot genoeg om zijn buik te bedekken. Daarboven droeg hij een grote gebreide trui, met kabelpatroon. Jana wist alles van breiwerk, een van haar hobby's toen ze nog

thuis woonde. De man was imponerend genoeg om haar te laten beseffen dat ze, als hij haar een baan aan zou bieden, haar werk beter goed kon doen.

Jana stapte af, zette haar fiets op slot en pakte haar schoudertas. Hij keek naar haar alsof hij haar van top tot teen keurde. Haar spijkerbroek met hier en daar wat gaten en daarboven een roze hoodie met een spijkerjasje leken hem te bevallen.

‘Kom hier maar even zitten. Hoe heet je en waar kom je vandaan?’ vroeg hij nog voordat haar billen de zitting raakten.

‘Jana, ik heet Jana Kakers, ben vijfentwintig en woon op een kwartiertje fietsen hiervandaan.’

‘Zozo Jana, mooie naam,’ zei de man. ‘Wat heb je tot nu toe uitgespookt om in je levensonderhoud te voorzien?’

‘Ja,’ zei ze terwijl ze naar haar schoenen keek, ‘van alles en nog wat eigenlijk. Eerst in een garage bij de benzinepomp, een tijdje gestaan aan de lopende band in een fabriek, en tenslotte deed ik magazijnwerk in een doe-het-zelfwinkel, maar die ging failliet, dus je snapt...’

Hij knikte om aan te geven dat hij het begreep.

‘Laten we het een week samen proberen; het is eenvoudig werk, maar ik verwacht wel dat je secuur werkt. Ik verwacht van je dat je alles in de hal netjes opruimt, zo nodig kapotte zaken repareert, en de voorraad op een lijst schrijft. Je kunt schrijven?’ vroeg hij tenslotte.

‘Ja, ja, natuurlijk,’ stotterde Jana, die schrok van de vraag of ze kon schrijven. Wie kon er nu niet schrijven? Sommigen slordig, sommigen heel mooi. Zij zat er een beetje tussenin, al naar gelang ze tijd had. Snelle boodschapjes waren weleens onleesbaar, maar een lijstje met voorraad moest kunnen.

‘Je moet voor mij jouw gegevens op een formulier zetten: naam, adres, het nummer van je bankrekening. Aan het eind van iedere week stuur je mij via de app een overzicht van je gewerkte uren. Het loon maak ik de volgende vrijdag aan je over. Ik betaal voorlopig per week, steeds op de vrijdag na afloop van de voorbije week. Heb je nog vragen?’

Jana had even tijd nodig om alle informatie te laten bezinken. Ze was dus aangenomen! In ieder geval voorlopig. In gedachten maakte ze een sprongetje van geluk.

‘Ik heb nog wel een vraag,’ begon ze aarzelend, ‘wat is je telefoonnummer? Anders kan ik mijn uren niet aan je doorgeven.’

‘Mijn naam is Nicholas Grozenskav. Groz, met een z is genoeg,’ zei hij toen ze zijn nummer in haar telefoon wilde zetten.

‘We gaan even naar de hal, dan zie je wat ik van je verwacht,’ zei hij en liep naar een imposante Amerikaanse terreinwagen, zwart met een flinke laadbak.

‘Stap maar in, laat je fiets maar staan, we komen hier terug.’ Samen reden ze naar een hal. Het was maar twee straten verder, maar Groz reed alsof hij enorm veel haast had. De auto leek op te stijgen; haar rug werd tegen de rugleuning aangedrukt als in een vliegtuig. Groz had net verteld dat er op dit moment een vrachtwagen met etalagepoppen werd gelost, maar bij aankomst bij de hal bleek het lossen al klaar te zijn; de chauffeur stond klaar met een formulier om te tekenen.

Terwijl hij met de chauffeur stond te praten, kon Jana haar nieuwe baas beter bekijken. Hij zag er een beetje angstaanjagend uit en de manier waarop hij met haar praatte, deed Jana af en toe

trillen. Toch was ze blij toen hij met haar ‘in zee’ wilde, zoals hij het noemde.

De vrachtwagen vertrok; samen liepen ze de hal in. Jana werd overdonderd door wat ze zag; zoveel poppen, sommige met armen en benen, andere hadden geen ledematen en geen hoofd. Alles lag door elkaar op een paar grote hopen. Misschien waren het er honderden of meer dan duizend; in ieder geval had zij er nog nooit zoveel bij elkaar gezien.

Groz stond alweer klaar om de deur op slot te doen: ‘Kom, we gaan terug.’

Toen ze samen weer bij het ‘kantoor’ waren aangekomen, zei Groz kort maar krachtig:

‘Maandagmorgen om negen uur moet je je hier bij de hal melden, dan bespreken we wat je moet doen. Oké?’

Jana was nog nooit zo snel aangenomen in een nieuwe baan, zo snel zelfs dat ze helemaal vergeten was te vragen wat ze per uur ging verdienen. Stom, stom, stom. Dat moest ze dus maandag eerst weten voordat ze aan de slag zou gaan.

Groz draaide de deur van de hal op slot.

‘Zolang jij je aan mijn regels houdt, zullen we het goed kunnen vinden,’ zei hij toen ze terugreden naar de plaats waar ze haar fiets had neergezet.

Hoofdstuk 2

Govert en Jana hadden elkaar voor het eerst ontmoet in het kraakpand waar zij op dat moment woonde.

Ze was in het kraakpand terechtgekomen toen ze besloten had thuis te vertrekken. Thuis bestond op dat moment uit een vieze woning, waar zij en haar zusje Merel samen met een moeder bivakkeerden. Iets anders kon je het niet noemen. Het hele huis was smerig, het toilet stonk, van een doucheruimte kon je niet praten. Het was oorspronkelijk een ding aan de muur waaruit water kwam. Het water hoorde weg te lopen in een putje in de bodemplaat, maar het putje was al zo lang verstopt, dat zij, noch haar zusje, zich daar wilden opfrissen. Jana's moeder deed zoiets al lang niet meer; zij deed nauwelijks andere kleren aan, ze droeg dag en nacht hetzelfde.

In het kraakpand was Govert een paar keer bij haar blijven slapen, waarna hij haar uitnodigde mee naar zijn huis te gaan. Daar had hij een lekker groot bed waar ze gemakkelijk samen in pasten.

Dat grote bed was het enige voordeel ten opzichte van wat Jana thuis gewend was; aan de geur wist je al dat hier net zo min werd schoongemaakt als thuis.

Ze had het een aantrekkelijk idee gevonden dat Govert over geld leek te beschikken. Dat had zij niet. Jana kon niet naar een winkel om brood of beleg te kopen, hij wel. Toen ze met hem meeding naar zijn huis, dacht ze dat dit de oplossing zou zijn voor al haar problemen; iemand met geld, altijd genoeg eten, en een bed om in te slapen. Dat hij als tegemoetkoming van haar verwachtte dat zij hem 's nachts zou verwennen, leek haar een peulenschilletje. Uitgebreide seksessies verlangde hij niet.

Meestal was de hoeveelheid bier in zijn lijf zo enorm, dat hij niet of heel slecht in staat was zijn wormvormig aanhangsel in stelling te brengen. Zelfs de volgende dag wist hij niet meer dat er geen sprake was geweest van een uitgebreide dop, zoals hij het noemde. Gelukkig maar. Jana's zusje Merel had haar ingelicht hoe ze niet zwanger hoefde te worden. Toen ze het vertelde, was het niet direct tot haar doorgedrongen hoe belangrijk het was om voorzorgsmaatregelen te nemen, maar na haar intrek in het kraakpand bleek dat het bij alle mensen die daar woonden heel gewoon was dat je meerdere keren per dag en nacht een pret-bed met iemand deelde. Diegenen die meer of minder onder de drugs leefden, merkten volgens Jana vaak weinig van alle seksspelletjes, maar zij was nog nooit onder invloed van het een of ander geweest, dus haar was het wel opgevallen dat er heel veel sperma over en weer uitgewisseld werd. Dat was een van de redenen dat ze graag vertrok uit het kraakpand; in het huis van Govert waren de spermadansjes iets beter onder controle.

Het grootste probleem was, dat Jana geen geld had om bij de drogist condooms te kopen en een bezoek aan de huisarts om te vragen naar de pil bezorgde haar kippenvel.

Govert was een grote, wat bonkige man, een klein sikje en een snor, die hij probeerde te laten eindigen in een grote krul. Hij was daarmee aardig op weg. Volgens hem zouden Jana en hij het zeker heel goed samen kunnen vinden; zij kon wat huishoudelijke taken van hem overnemen. In ruil daarvoor mocht ze bij hem wonen en deelde hij zijn bed met haar.

Hij was in het begin heel aardig, totdat er op een keer zoveel flesjes bier in zijn mik verdwenen dat zijn handen haar bewerkten op een manier die nogal pijnlijk was. Govert vond het

leuk om een oudhollands spelletje te doen: *Knijp me niet en nijp me niet zaten in een bootje, knijp me niet viel er uit, wie bleef er toen nog over?*

Govert kwam niet meer bij als Jana het antwoord gaf - geen antwoord was geen optie - voor hem het teken dat hij mocht nijpen, haar velletje tussen zijn lange nagels. Steeds een groter stukje vel, steeds een grotere blauwe plek.

Als de drank in de loop van de volgende dag enigszins was uitgewerkt, volgde 's morgens de ene verontschuldiging na de andere, totdat hij zijn zelfbeheersing na de nodige pilsjes weer niet in toom kon houden. Het aantal blauwe plekken breidde zich uit, niet alleen op haar armen en op haar rug. Zelfs haar gezicht zag er gehavend uit.

Govert begreep niet dat ze erover bleef zeuren. Die ene keer dat hij het in haar gezicht had gedaan, zag hij als een akkefietje; dat had hij niet moeten doen. Natuurlijk had hij iets te veel biertjes op; hij zou het niet meer doen, in ieder geval niet in haar gezicht.

Toen ze er weer over begon, ontplofte hij en zei:

‘Begin je er nu weer over? We zouden het er niet meer over hebben. Het hangt me onderhand de keel uit, dat gezeur de hele tijd. Je overdrijft altijd zo. Ik zeg je nog een keer: als je het niet los kan laten, dan sodemieter je maar op.’

Jana was wankelend opgestaan en naar de slaapkamer gelopen. Zo goed en zo kwaad als het ging, had ze haar laptop, een paar schoenen en kleding en ook nog wat vrouwendingen in haar rugzak gepakt. Ze probeerde niet meer te luisteren naar de verwensingen die Govert haar toe bleef roepen:

‘Klotewijf, ik wil er niets meer over horen, niet van jou, en niet van een ander. Als je gaat lullen, dan weet ik je te vinden en daar zul je niet blij mee zijn.’

Toen hij haar met haar tas uit de slaapkamer zag komen, stond hij op en probeerde hij haar vast te grijpen. Wankelend bleef ze staan. Door een trap met zijn enorme schoen vloog ze met haar hoofd voorover tegen de deur. Het bloed liep in haar ogen, ze voelde zich dizzy en probeerde overeind te krabbelen. Toen ze eindelijk stond, keek hij haar sarcastisch aan. Nooit eerder voelde ze deze enorme boosheid, een niet te beschrijven woede.

‘Smerige rotvent,’ riep ze hem toe. Ze voelde zich sterker dan ooit. Met de tas in de ene hand en haar krultang in haar andere kreeg ze toch de deur open. Govert begon steeds harder te lachen, Jana werd nog bozer en ze sloeg. De krultang zocht haar weg naar het oog van Govert. Hij gilte het uit en viel achterover, schokkend op de grond. Jana struikelde en bonkte met haar schouder tegen de buitendeur. Die ging open; ze rolde met haar tas naar buiten van de trap af op het trottoir. Haar lijf schudde heen en weer; haar borstkas leek in brand door haar snelle ademhaling. Ze probeerde op te staan, maar alles deed pijn, haar rug voelde als gebroken en in haar hoofd klopte het stampende bloed. Een straaltje liep uit haar voorhoofd in haar ogen. Toen ze het bloed uit haar ogen probeerde te vegen, zag ze mannenbenen in een donkere broek en schrok...

Een vriendelijke stem zei:

‘Kom maar kindje, ruzie met je vriendje? Zo hoort het niet, hè? Wat zie je eruit, overal bloed, daar moet iets aan gedaan worden.’

Voor haar stond een vriendelijk ogende oude heer, die haar tas oppakte en zijn hand naar haar uitstak, zodat ze op kon staan.

‘Ja, maar...,’ begon Jana.

‘Niks ja maar, zo’n lamzak die vrouwen in elkaar timmert moet het zelf maar uitzoeken, met hem heb ik geen medelijden. Wel met jou! Ik heet Albert, hoe heet jij?’

Haar gezicht deed pijn, ze voelde een viezige smaak in haar mond en er liep iets nats in haar ogen.

‘Eh, ik ben Jana Kakers.’

‘Beste Jana, mijn auto staat hier, stap in, dan breng ik je naar de artsenpost.

Wat zijn mannen soms akelige wezens, vind je niet? Je bent niet de eerste die ik op straat heb gevonden, weggegooid als oud vuil. Ga maar lekker zitten, doe je gordel om, dan gaan we.’

Toen ze was ingestapt, een beetje moeilijk door alle pijnlijke plekken van het van de trap vallen, startte hij de auto en reed weg.

‘Je hebt hem toch wel teruggeslagen toen je klappen van hem kreeg? Dat zijn dingen die ik zo vreemd vind bij vrouwen; zij laten zich aftuigen en vinden het schijnbaar zielig om terug te slaan.’

Hij keek sluiks opzij naar Jana, wachtend op haar antwoord.

‘Weet je,’ ging Albert verder, ‘gewelddadige mannen zijn in feite heel zielige mannen, die niet in staat zijn iets te bereiken zonder geweld. Op een gewone, vriendelijke en lieve manier samenleven met een ander hebben die kerels nooit geleerd.’

‘Eh... ja,’ begon Jana, ‘ik heb wel geslagen, maar ik weet niet meer of ik hem heb geraakt, ik denk het wel, hij bloedde aan zijn gezicht, maar ja...’

‘Stil maar, we zijn er zo, ik breng je naar de dichtstbijzijnde opvangplek voor vrouwen, daar weten ze wel raad met al je

plekken.’ Jana vond het bijzonder dat Albert zonder twijfelen rechtstreeks naar die opvang reed. Hij leek er vaker te komen.

‘Denkt u niet dat we de dokter moeten bellen voor Govert, de man die mij heeft geslagen?’

Albert schudde zijn hoofd: ‘Ik ga eerst voor jou zorgen, Govert moet maar even wachten.’

Na een paar minuten stopten ze voor een houten gebouwtje met naast de voordeur een bordje met “*Kadera*”. Ze had er nog nooit van gehoord.

Hoofdstuk 3

Albert hielp haar uitstappen, nam haar tas uit de auto en zei: ‘Geef me maar een arm.’

Binnen voelde het direct behaaglijk; de muren waren geverfd met zachte kleurtjes, er stond een vrolijke bos bloemen, en ze werden welkom geheten door Anneke.

‘Kom maar, zullen we je jas ophangen? Ik heet Anneke. Ga hier maar even zitten, dan haal ik een kopje thee voor je, dat wil je wel, toch?’

‘Dag hoor,’ zei Albert en zette haar tas neer. ‘Je bent hier in goede handen. Tot ziens misschien.’

Anneke knikte: ‘Dank je wel voor je hulp en tot de volgende keer?’

Even later kwam ze terug met een dienblaadje met twee kopjes, een potje thee en een schaalje met chocolaatjes.

Kijk eens aan, hier heb je een lekker kopje thee met honing. Altijd goed als je je niet lekker voelt of niet genoeg gegeten hebt. Ik heb er een lekker koekje bij gelegd; van een beetje suiker knap je gauw op.’

Anneke nam een velletje papier uit haar bureau en schreef Jana’s naam op het bovenste lijntje.

‘Heb je een mobiele telefoon? En vind je het goed als ik je nummer noteer? Dan kunnen we elkaar bellen als het nodig is.’ Jana knikte. Ze voelde zich verdrietig en boos. Boos, omdat het nu zover was gekomen dat ze een hulpdienst nodig had.

‘Wat ben ik diep gezonken,’ dacht ze.

Niet meer gestoord door krakende koekjes, vertelde Anneke:

‘Je bent hier bij *Kadera*. Wij zijn een stichting, die zich inzet voor veiligheid in relaties, nu en later. *Kadera* wil

veiligheid in gezinnen en relaties duurzaam herstellen, en de kans op herhaling van geweld en misbruik verkleinen. *Kadera* werkt aan herstel om herhaling en terugval te voorkomen.’ Anneke nam even pauze, nam een slokje thee en schreef nog wat aantekeningen in haar boekje.

‘Kindje toch, wat zie je eruit. Hoe kom je aan al die blauwe plekken? Die zijn vast niet van een valpartij; vertel eens waar je die wonden hebt opgelopen. Als je het goed vindt, ga ik het een en ander noteren. Daarna kijken we waar je vannacht kunt slapen en wat we nog meer voor je kunnen doen. Een van onze verpleegkundigen komt straks om te kijken wat we aan jouw verwondingen moeten doen.’

De wond op haar hoofd bleek na het schoonmaken van het bloed slechts een klein wondje te zijn dat onder een plakpleister kon herstellen. Het vele bloed aan haar hand kwam niet uit een wondje.

‘Heb je je tegenstander zo hard geraakt dat hij zo erg bloedde dat het aan jouw handen kwam?’ vroeg de verpleegster. ‘Is hij daarmee naar een dokter geweest? Of was dat niet nodig?’ Jana’s ogen waren verborgen door het haar dat ervoor hing. Ze was niet van plan te vertellen waarmee ze Govert had geslagen. Ze had niet meer gekeken naar zijn gezicht nadat ze hem zo hard had geraakt met haar krultang. Nu ze erover nadacht, kwamen er hele nare gedachten in haar hoofd. Hij zal toch niet... Misschien had ze toch beter op moeten letten; misschien morgen even bij hem gaan kijken?

De blauwe plekken op haar armen, benen en lijf hadden meer tijd nodig om te herstellen en waren ernstig genoeg om een aanklacht in te kunnen dienen tegen Govert. De aanklacht was